

Perioodi 2023–2027 turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetuse (MULD) nõuete hindamismaatriksid

Toetusõiguslikkuse nõuete rikkumisel toetust ei määrata. Baasnõuete ja toetatava tegevuse nõuete rikkumisel hinnatakse nõude rikkumist kolmest aspektist lähtuvalt:

- a) **Raskus** sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede mõjust eesmärgile.
Koefitsiendid alla 0,3 – mõju nõude eesmärgile vähene.
Koefitsiendid 0,3...0,5 – mõju nõude eesmärgile oluline.
Koefitsiendid üle 0,5 – mõju nõude eesmärgile väga oluline.
- b) **Ulatus** sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Määratakse %, millises ulatuses oli rikkumine. Mida suurem %, seda suurem on mõju kogu tegevusele.
- c) **Püsivus** sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või sellest, kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt mõju püsivusest ja mõju lõpetamisest.
Koefitsiendid alla 0,3 – mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline.
Koefitsiendid 0,3...0,5 – mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline.
Koefitsiendid üle 0,5 – mõju püsiv.

Toetussummat vähendatakse protsendi võrra, mis saadakse raskuse ja püsivuse koefitsientide ning ulatuse protsendi korrutamisel.

Igale nõudele on arvestatud vaikumisi maksimaalne vähenduse % toetussummast. Erandjuhtudel võib hinnata nõude rikkumist maatriksist erinevalt. Kui tegemist on raske rikkumisega, võib % olla suurem, kui maksimumina määratud. Kui tegemist on pettuse ja tahtliku rikkumisega, võib raskuse ja püsivuse koefitsiente muuta selliselt, et taotleja jääb toetusest ilma.

Korduvus – korduvuse leidmisel võetakse arvesse sama nõude rikkumised, mis on tuvastatud sama toetuse taotlemisel kogu programmiperioodi 2023–2027 jooksul.

Nõude korduva rikkumise korral sõltub toetussumma lõplik vähendamine sellest, mitmendat korda on kogu programmiperioodil 2023–2027 sama nõuet rikutud. Kui rikkumine on tuvastatud teist korda, siis korrutatakse kontrolli aastal kindlaksmääratud toetuse vähendamise protsent 2-ga, kui rikkumine on tuvastatud kolmandat korda, siis korrutatakse protsent 3-ga jne.

BAASNÕUDED

1. Taotleja kannab andmed põllumajandusliku tegevuse kohta veeseaduse alusel peetavasse põlluraamatusse.

RASKUS	Koef. 0,2 (mõju nõude eesmärgile vähene) – andmed ei vasta reaalsele olukorrale. Puudub ülevaade põllul tehtud töödest.
ULATUS	Kui põllu kohta puuduvad kõik andmed, siis arvestatakse 100% põllu pinnast rikutud pinnaks. Kui põllu kohta puuduvad andmed osaliselt, siis 50% põllu pinnast arvestatakse rikutud pinnaks. Rikkumisega pinnad liidetakse kokku ja leitakse rikkumise ulatuse % – kui palju moodustab kogu põllumajandusmaa

	pindalast kokku rikkumisega põldude pindala. Kui põlluraamat puudub, siis on ulatus 100%.
PÜSIVUS	Koef. 0,2 (<i>mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline</i>) – andmeid on võimalik taastada või parandada. Teada on põllul kasvav kultuur, kuid tehtud töid, tööde teostamise aega või kasutatud väetiste, taimekaitsevahendite ja seemnete koguseid ei ole võimalik täpselt määrata.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 4% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: 3 põldu kokku pinnaga 10 ha. Rikkumine tuvastatakse ühel põllul pinnaga 2 ha. Rikkumine kogu põllumajandusmaast $100 \times 2/10 = 20\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($20 \times 0,2 \times 0,2 = 0,80\%$).

2. Taotleja täidab maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded](#)” §-s 2 sätestatud nõudeid.

Põllumajandustootja säilitab püsirohuma pindala vähemalt ulatuses, mis on võrdne [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse \(EL\) 2021/2116](#) artikli 65 lõikes 2 nimetatud pindalapõhiste otsetoetuste ja maaelu arengu toetuste ühise taotluse esitamise aastale eelnenud kalendriaastal esitatud ühise taotluse alusel kindlaks määratud püsirohuma pindalaga.

Kui püsirohuma antakse üle teisele põllumajandustootjale, läheb ülevõtjale üle ka püsirohuma säilitamise kohustus.

Püsirohuma peab olema tagasi rajatud püsirohuma tagasirajamise kohustuse määramise aasta 15. juuniks. Tagasirajatud rohuma puhul kohaldatakse [komisjoni delegeeritud määruse 2022/126](#) artikli 48 lõikes 5 sätestatud.

Püsirohuma rohukamara uuendamist ei loeta kasutusotstarbe muutmiseks ja see ei katkesta püsirohuma vanuse arvestamisel aastate järgnevust.

RASKUS	Koef. 1,0 (<i>mõju nõude eesmärgile väga oluline</i>) – suureneb mulla degradatsioon.
ULATUS	Rikkumisega pinna protsent kogu majapidamise põllumajandusmaast.
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – püsirohuma on üles haritud või ei ole täidetud püsirohuma tagasirajamise kohustust.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on kokku 40 ha põllumajandusmaad. Püsirohuma tagasirajamise kohustus oli kokku 1,5 ha, kuid taotleja märkis taotlusele TAR põldudeks kokku 0,50 ha. Lisaks on taotleja üles haritud 1,00 ha püsirohumaad. Kokku on rikkumisega pind 2,00 ha. Rikkumisega pinna protsent põllumajandusmaast on 5% ($2 \times 100/40$).

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($5 \times 1,0 \times 1,0 = 5\%$).

3. Taotleja täidab maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded](#)” § 3 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid.

Turvasmullaga põllumajandusmaal ei ole lubatud künda ega freesida. Turvasmullaga põllumaal on lubatud künda ja freesida üks kord kolme aasta jooksul.

Kuivendamata märgalaid ja turvasmullaga põllumajandusmaid ei ole lubatud kuivendada. Kuivendatud märgalade ja turvasmullaga põllumajanduslikuks tegevuseks kasutataval põllumajandusmaal on dreneažisüsteeme lubatud rekonstrueerida üksnes siis, kui kasutatakse lahendusi, mis ei suurenda kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja kui see on vajalik mineraalmullas paikneva dreneažisüsteemi toimimiseks. Esimeses ja teises lauses sätestatud nõudeid ei kohaldata kuivendatud turvasmuldadele seadedreneaži ehitamise ja veetaseme tõstmise korral.

Turvasmullaga põllumajandusmaaks loetakse põld, millel on turvasmulla osatähtsus vähemalt 90% (alates 2025. aastast 65%), ning turvasmullaga põld, mille kohta on põllumajandustootja võtnud MULD kohustuse. **Märgalaks** loetakse kaitstavatel aladel asuvad rannaniidud, lamminiidud, soostunud niidud, sinihelmikakooslused ja kõrgrohustud, mis asuvad põllumajandusmaal.

Tegemist on tingimuslikkuse süsteemi maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudega HPK 2. Nõuet kontrollitakse tingimuslikkuse sama nõude kontrollis. Nõuet tuleb täita kogu põllumajanduslikus kasutuses oleval maal.

RASKUS	Koef. 1,0 (<i>mõju nõude eesmärgile väga oluline</i>) – esineb oht, orgaanilise süsiniku emissiooniks. Mulla pindmine (viljakam) osa kantakse ära tuule- või vee-erosiooni tagajärjel.
ULATUS	Määratakse vastavalt tingimuslikkuse HPK 2 nõude rikkumise punktidele: 3-5 punkti – 50% 6-7 punkti – 80% 8-15 punkti –100%
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – erosiooni korral taastub mulla hea seisund aastate jooksul.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Tingimuslikkuse nõuete kontrollis on tuvastatud HPK 2 nõude rikkumine. Nõude rikkumist on hinnatud punktisummaga 6. Ulatus on 80%.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef (80 x 1,0 x 1,0 = 80%).

4. Taotleja täidab maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded” § 3 lõikes 4 sätestatud nõudeid.

Üle 10-protsendilise kaldega aladel tuleb erosiooni takistamiseks põllumajandusmaa harimisel kasutada järgmisi agrotehnilisi võtteid:

- 1) mulla harimine risti kallakuga;
- 2) püsirohumaat rajamine;
- 3) heintaimede kasvatamine;
- 4) minimeeritud mullaharimine;
- 5) kaitseribade rajamine küngaste nõlvadele või veekogude kallastele.

Tegemist on tingimuslikkuse süsteemi maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudega HPK 5. Nõuet kontrollitakse tingimuslikkuse sama nõude kontrollis. Nõuet tuleb täita kogu põllumajanduslikus kasutuses oleval maal.

RASKUS	Koef. 1,0 (<i>mõju nõude eesmärgile väga oluline</i>) – esineb oht, et mulla pindmine (viljakam) osa kantakse ära tuule- või vee-erosiooni tagajärjel.
ULATUS	Määratakse vastavalt tingimuslikkuse HPK 5 nõude rikkumise punktidele: 3-5 punkti – 50% 6-7 punkti – 80% 8-15 punkti –100%
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – erosiooni korral taastub mulla hea seisund aastate jooksul.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Tingimuslikkuse nõuete kontrollis on tuvastatud HPK 5 nõude rikkumine. Nõude rikkumist on hinnatud punktisummaga 6. Ulatus on 80%.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef (80 x 1,0 x 1,0 = 80%).

5. Taotleja täidab maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded](#)” §-s 8 sätestatud nõudeid.

Maaeluministri 20. detsembri 2022. a määruse nr 67 „[Põllumassiivi kaardi koostamise, põllumassiivi toetusõigusliku pindala määramise ja põllumassiivi kasutamise kohta andmete esitamise tingimused ja kord](#)” § 4 lõikes 5 nimetatud keskkonnatundliku püsirohuma kasutusotstarvet ei ole lubatud muuta.

Keskkonnatundlik püsirohuma on Natura 2000 võrgustiku alal asuv:

- 1) püsirohuma, mille muld on 100 protsendi ulatuses turvasmuld;
- 2) pärandniit;
- 3) inventeeritud väärtuslik püsirohuma (kõrge loodusväärtusega püsirohuma).

Pärandniidu ja inventeeritud väärtusliku püsirohuma uuendamine ei ole lubatud. Püsirohuma, mille muld on 100 protsendi ulatuses turvasmuld, uuendamine on lubatud üksnes pealtkülvi teel. Uuendamisest tuleb PRIAt eelnevalt teavitada.

Põllumajandustootja, kes on muutnud keskkonnatundliku püsirohuma kasutusotstarvet või nimetatud ala üles kündnud, peab nimetatud püsirohuma tagasi rajama PRIA määratud tähtpäevaks.

RASKUS	Koef. 1,0 (<i>mõju nõude eesmärgile väga oluline</i>) – suureneb mulla degradatsioon.
ULATUS	Rikkumisega pinna protsent kogu majapidamise põllumajandusmaast.
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – keskkonnatundlik püsirohuma on üles haritud või ei ole täidetud keskkonnatundliku püsirohuma tagasirajamise kohustust.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on kokku 40 ha põllumajandusmaad. Üles on haritud 1,00 ha keskkonnatundlikke püsirohuma. Rikkumisega pinna protsent põllumajandusmaast on 2,5% (1x100/40).

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef (2,5 x 1,0 x 1,0 = 2,5%).

MULLAKAITSELISE TEGEVUSE ELLUVIIMISE NÕUDED

Taotleja täidab kohustuseperioodi jooksul mullakaitse tegevuse elluviimise nõudeid kogu kohustusealusel rohumaal (MULD taotletud maal).

1. Kui kohustuse võtmisele eelnenud kalendriaastal ei kasvatatud kohustusealusel maal heintaimi, peab rohumaa olema rajatud hiljemalt esimese kohustuseaasta 15. juuniks.

RASKUS	Koef. 0,5 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – taimkatteta maal suureneb mulla ärakanne tuule ja veega.
ULATUS	Rikkumisega pinna protsent MULD toetuse kindlakstehtud pinnast.
PÜSIVUS	Koef. 0,5 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – rohumaa ei ole rajatud 15. juuniks, kuid on rajatud kontrolli hetkeks. Muldade kõige erosiooniohtlikum periood on künnist kuni taimkatte kujunemiseni.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 25% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on MULD toetusalust pinda kokku 50 ha. Kohapealses kontrollis tuvastatakse 3 põldu, kokku pindalaga 10 ha, millel ei kasva heintaimed 15.06 seisuga. Rikkumine MULD toetuse kindlakstehtud pinnast $100 \times 10 / 50 = 20\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($20 \times 0,5 \times 0,5 = 5\%$).

2. Kohustusealuse rohumaa ülekarjatamine on keelatud.

RASKUS	Koef. 0,5 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – suureneb mulla degradatsioon.
ULATUS	Rikkumisega pinna protsent MULD toetuse kindlakstehtud pinnast.
PÜSIVUS	Koef. 0,4 (<i>mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline</i>) – ülekarjatamise korral on taimik reeglina võimeline taastuma.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 20% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on MULD toetusalust pinda kokku 50 ha. Kohapealses kontrollis tuvastatakse, et 10 hektarilisel MULD taotletud põllul on toimunud ülekarjatamine. Rikkumine MULD toetuse kindlakstehtud pinnast $100 \times 10 / 50 = 20\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($20 \times 0,5 \times 0,4 = 4\%$).

3. Kohustusealusel rohumaal on keelatud üldhävitava süsteemse toimega herbitsiidi kasutamine.

RASKUS	Koef. 1,0 (<i>mõju nõude eesmärgile väga oluline</i>) – suureneb mulla degradatsioon.
ULATUS	Rikkumisega pinna protsent MULD toetuse kindlakstehtud pinnast.
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – üldhävitava süsteemse toimega herbitsiidi kasutamisel hävitatakse kogu taimik. Taimiku taastumiseks on vaja teha külvid. Loodusliku taimiku taastumine võtab aega.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on MULD toetusalust pinda kokku 50 ha. Kohapealses kontrollis tuvastatakse, et 10 hektarilisel MULD taotletud põllul on kasutatud üldhävitava

süsteemse toimega herbitsiidi. Rikkumine MULD toetuse kindlakstehtud pinnast $100 \times 10 / 50 = 20\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($20 \times 1,0 \times 1,0 = 20\%$).

4. Kohustusealust rohumaad ei künta, kultiveerita, koorita, randaalita, freesita ega tehta muid rohukamarat kahjustavaid mullaharimistöid. Turvasmullal asuvad rohumaad võib kohustuseperioodi jooksul üks kord freesida või kuni kaks korda randaalida. Rohumaad võib uuendada üksnes otsekülvi ja pealtparandamise teel. Rohumaa äestamine on lubatud.

RASKUS	Koef. 1,0 (<i>mõju nõude eesmärgile väga oluline</i>) – väheneb muldade orgaanilise aine sisaldus ja suureneb mulla väljakurnamine, mullaerosioon. Kõige erosiooniohtlikum periood on künnist kuni taimkatte kujunemiseni. Seega on oluline, et taimikut ei uuendataks mullaharimise teel. Kuna turvasmuldade kasutamisel turvas laguneb ja mineraliseerub, tuleks vältida või vähendada turvasmuldade harimist. Turvasmuldade intensiivne harimine on ka oluliseks kasvuhoonegaaside allikaks.
ULATUS	Rikkumisega pinna protsent MULD toetuse kindlakstehtud pinnast.
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – taimik uueneb, kuid künni ja taimiku uuenemise vahel on oht mullaerosioonile. Turvasmuldade intensiivne harimine põhjustab turba lagunemist ja mineraliseerumist.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on MULD toetusalust pinda kokku 50 ha. Kohapealses kontrollis tuvastatakse, et 10 hektarilisel MULD taotletud põllul on tehtud rohukamarat kahjustavaid ja/või keelatud mullaharimistöid. Rikkumine MULD toetuse kindlakstehtud pinnast $100 \times 10 / 50 = 20\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($20 \times 1,0 \times 1,0 = 20\%$).

5. Taotleja korraldab põllumajandusmaa kohta, mille kohta ta toetust taotleb, mullaproovide võtmise ning proovide saatmise mullaanalüüside tegemiseks mulla ja pinnase analüüsimiseks akrediteeritud laboratooriumisse hiljemalt teise kohustuseaasta 1. detsembriks.

Kui põllumajandusmaalt, mille kohta toetust taotletakse, on varem võetud mullaproov ja selle kohta on väljastatud laboriprotokoll mulla happesuse, taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi ning orgaanilise süsiniku sisalduse kohta, peab taotleja korraldama mullaproovi võtmise ja laboratooriumisse saatmise eelmise mullaproovi võtmise aastale järgneva viienda aasta 1. detsembriks.

1) Taotleja korraldab mullaproovide võtmise arvestusega, et iga kuni 20 hektari turvasmullaga kohustusealuse rohumaad või iga kuni kahe hektari erodeeritud ja deluviaalmuldade kompleksiga kohustusealuse rohumaad kohta on võetud üks mullaproov, millest on võimalik määrata mulla happesus, taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisaldus. Mulla happesus määratakse kaaliumkloriidi lahusest, taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisalduse määramiseks kasutatakse Mehlich 3, Egnér-Riehm topeltlaktaadi või Egnér-Riehm-Domingo ammooniumatsetaat-laktaadi meetodit.

RASKUS	Koef. 0,3 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – väetiste kasutamine ei toimu vastavalt väetustarbele, kasvatatakse põllumullale mittevastavaid kultuure.
ULATUS	Vajaminevatest proovidest, mitu protsenti moodustavad puuduolevad/nõuetele mittevastavad proovid.
PÜSIVUS	Koef. 0,2 (<i>mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline</i>) – puuduolevad proovid on võimalik võtta kontrollitava aasta sügisel või järgmise aasta kevadel.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 6% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on MULD taotletud maad kokku 50 ha. Sellest 20 ha on erodeeritud ja deluviaalmuldade kompleksiga mullad. Mullaproovide arv, mis peab olema võetud on $30/20=2$ mullaproovi turvasmuldadelt ning $20/2=10$ mullaproovi erodeeritud ja deluviaalmuldade kompleksiga muldadelt. Kokku peab olema võetud 12 proovi. Taotleja on võtnud 1. detsembriks 7 mullaproovi, seega 5 mullaproovi on võtmata. Rikkumine $100 \times 5/12=41,67\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($41,67 \times 0,3 \times 0,2 = 2,50\%$).

2) Taotleja korraldab mullaproovide võtmise arvestusega, et iga kuni 20 hektari turvasmullaga kohustusealuse rohumaa või iga kuni kahe hektari erodeeritud ja deluviaalmuldade kompleksiga kohustusealuse rohumaa kohta on võetud üks mullaproov, millest on võimalik määrata mulla orgaanilise süsiniku sisaldus.

RASKUS	Koef. 0,1 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – mulla orgaanilise süsiniku sisaldus on üks tähtsamaid mulla viljakuse ja kvaliteedi indikaatoreid. Samuti on oluline teada, milliste harimisvõtetega on võimalik mulla orgaanilise süsiniku varu suurendada.
ULATUS	Vajaminevatest proovidest, mitu protsenti moodustavad puuduolevad proovid.
PÜSIVUS	Koef. 0,1 (<i>mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline</i>) – muutused mulla orgaanilise süsiniku varus on pikaajalised ja usutavalt tuvastatavad alles 4-6 aasta möödudes.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 1% toetussummast.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef.

3) Kui kohustusealust rohumaad on üle kümne hektari, peab mullaproovid võtma Maaelu Teadmuskeskuse korraldatud mullaproovivõtjate koolituse läbinud isik.

RASKUS	Koef. 0,1 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – puuduvad täpsed andmed mullaproovide võtmise asukohast ja mullakaardid.
ULATUS	Vajaminevatest proovidest, mitu protsenti moodustavad proovid, mida ei ole võtnud METK koolitatud proovivõtja.
PÜSIVUS	Koef. 0,1 (<i>mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline</i>) – mullaproovid on võetud.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 1% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on MULD taotletud maad kokku 100 ha. Taotleja kõik põllud asuvad turvasmullal. Vajalike proovide arv on $100/20=5$. Kõik 5 mullaproovi on taotleja ise võtnud. Rikkumine $5 \times 100/5=100\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($100 \times 0,1 \times 0,1 = 1\%$).

6. Taotleja või taotleja heaks tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb taotleja põllumajanduslikus majapidamises põllumajandusliku tegevusega, peab olema osalenud teise kohustuseaasta 1. detsembriks vähemalt ühel mullakaitselisel koolitusel, mis on korraldatud strateegiakava alusel antava teadmussiirde- ja innovatsioonisüsteemi arendamise toetuse või projekti „Climate Farm Demo” raames. Koolituseks loetakse infopäev, konverents, esitlustegevus.

Kui kohustuse võtab üle isik, kellel ei ole kohustust, peab taotleja või taotleja heaks tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb taotleja põllumajanduslikus majapidamises põllumajandusliku tegevusega, olema osalenud vähemalt ühel mullakaitselisel koolitusel kohustuse ülevõtmisele järgneva kohustuseaasta 1. detsembriks.

Kui kohustust suurendatakse üle määruuses sätestatud määra, mille tulemusena algab taotlejal uus 5-aastane kohustus, ei pea taotleja ega taotleja heaks tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb taotleja põllumajanduslikus majapidamises põllumajandusliku tegevusega, osalema uuesti mullakaitselisel koolitusel.

Koolituste kohta leiab infot [METK nõuandeteenistuse kodulehelt](#) alamlehelt „[Keskkonnasõbraliku majandamise õpe](#)“.

Koolituse nõude rikkumist hinnatakse kolmest aspektist lähtuvalt:

a) Raskus sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede mõjust nõude eesmärgile.

Koefitsient „1“ – mõju nõude eesmärgile vähene.

Koefitsient „2“ – mõju nõude eesmärgile oluline.

b) Ulatus sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Koolituse nõude hindamisel on ulatus „1%“.

c) Püsivus sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või sellest, kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt mõju püsivusest ja mõju lõpetamisest.

Koefitsient „1“ – mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline.

Koefitsient „3“ – mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline.

RASKUS	Koef. 1,0 (mõju nõude eesmärgile vähene) – taotleja on läbinud koolituse tähtajast kuni 1 kuu hiljem.	Koef. 2,0 (mõju nõude eesmärgile oluline) – taotleja ei ole koolitusel osalenud või on koolitus läbitud tähtajast hiljem kui 1 kuu jooksul.
ULATUS	Taotleja ei ole koolitust läbinud etteantud tähtajaks (1%).	
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline) – taotleja on läbinud koolituse tähtajast kuni 1 kuu hiljem.	Koef. 3,0 (mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline) – taotleja ei ole koolitusel osalenud või on koolitus läbitud tähtajast hiljem kui 1 kuu jooksul.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel on 6% toetussummast.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef.